

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za naše verno ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik reda manjših bratov sv. Frančiška.

Vsebina 2. zvezka.

Zaupno občevanje z Bogom. II. Pogl. Božje veličastvo nas ne oviraj zaupno ž njim občevati	33
Bl. Sebastjan, spoznavavec I. reda	35
Vera in nevera	36
Življenje bl. Krišpina, brata lajika 1. reda sv. Frančiška družine kap. Poklic v kapucinski red in zapreke pri vstopu	44
Novicijat in obljube	46
Rože in ternje v redovnem stanu. II.	48
Nove spremembe v frančiškanskem redu	52
Delovanje tretjega reda na Viču	58
Iz Kranjske gore na Gorenjskem	60
Iz mariborske skupščine 3. reda sv. Frančiška.	61
Drobtinice. V koga naj zaupam?	61
Priporočilo v molitev.	62
Zahvala za vslišano molitev.	63
Za kitajski misijon.	63
Rimsko-frančiškanski koledar za leto 1912. Mesec svečan ali februarij	64

V GORICI
Narodna Tiskarna
1912.

Izhaja v prostih obrokih. Stane cel tečaj (12 zvezkov): 1 K 50 h.
Naslov za naročila: „Cvetje“ frančiškanski samostan v Gorici.

Knjižne novosti.

„*Revue Cosmoglottique*“ Organe scientifique-liberale pour tous les amis cosmoglottistes. Redacteur en chef A. H. Marien. Rédaction ed administration Budapest, IX. Üllői-út 59. (Hongrie). Abonnements. Un ann. . . 6.— fr. Le numéro . . . 1.— fr. Protecteurs . . . 50.— fr.

Mej raznimi splošnemu svetovnemu jeziku posvečenimi časopisi, ki so nam prišli v roke, bo ta, kolikor se da soditi po 1. zvezku, ki je izešel po novem letu, menda najbolj interesanten in priporočila vreden. Imenuje se „znanstveno-liberaljen“ — v tem pomenu, da noče vsiljevati nobenega izmej do zdaj znanih poskusov, temuč vsem priliko dati, da se pokažejo svetu. Svet bo potem sodil, kateri je najlažji, najlepši in najboljši, svojemu namenu najprimerniši.

Sicer ima ta časopis le francoski naslov, vendar ni pisan samo v francoskem jeziku. Precej spisov je nemških, drugi so v raznih „interlingvah“, ki so skoraj vse, več ali menj lahko razumljive temu, ki ume latinski, večinoma se derže namreč latinskega besednega zaklada, tako „Esperanto“, Ido“, Peanova „interlingua“, Rosenbergerjev „Neutral Reformed“, Helyeva „Lingua Interpres“. Seznaniti pa se more bravec nekoliko tudi z nekaterimi drugimi poskusi mejnarodnega jezika in njih avktorji. Dr. Raoul de La Grasserie, znamenit francoski pisatelj, jurist in lingvist, priporoča v začetnem spisu zvezka „Les radicaux des mots techniques dérivés du grec comme éléments d'une langue internationale“ — gerščino ko najbolj neutraljno podlago mejnarodnega jezika; mnogo gerških besed je po znanstveni in tehnični terminologiji znanih več ali menj po cellem svetu: anthropologia, biologia, geographia, zoologia, autodidakt, kinematograph, telephon itd. Njegov pomožni jezik bi se imenoval „apolema“ (iz α priv. in $\pi\acute{o}\lambda\epsilon\mu\omicron\varsigma$), ker noče vojske mej jeziki, temuč prijazno sporazumljenje. Iz kratke njegove biografije na str. 23 vidimo, da je mož res učen; da je miroljuben, pa kaže njegov prijazni obraz na str. 5. Vendar je komaj upati, da bi mogla njegova „apolema“ zmagati.

Drugi francoski pisatelj, ki nam ga predstavlja ta zvezek v podobi in biografiji, je medicinec dr. Nicolas, rojen l. 1833. Njegov mejnarodni jezik se imenuje „Spokil“. Sestavljen je morda prav bistroumno, ali za praktično rabo ni. V dokaz je zadosti stavek „Meona vai le tsa el di le ve ol“ (človek je kralj nature), ki ga navaja Couturat v svoji „Histoire de la langue universelle“ str. 92.

Za tema dvema francozoma imata v zvezku svoji kratki biografiji dva nemška Rusa, E. de Wahl in W. Rosenberger. Pervi je bil v začetku goreč volapükovec; potem se je poprijel esperanta, pa je kmalu sprevidel, da ima tudi ta svoje velike slabosti. Zdaj neki

CVETJE

z vertov sv. Frančiška.

XXIX. tečaj

V Gorici, 1912.

2. zvezek.

Zaupno občevanje z Bogom.

P. A. M.

II. Poglavlje.

Božje najvišje veličastvo nas ne oviraj zaupno ž njim občevasi.

F. oti temu, kar smo povedali v prvem poglavju, se ne da nič tehtnega vgovarjati. Edino, kar bi se moglo reči, bi bilo to, da naše zaupno občevanje z najvišjim Gospodom žali njegovo vzvišeno veličanstvo ali vtegne vsaj zmanjšati dolžno spoštovanje do njega. Reklo se nam bo: Glejte, kako velikaši tega sveta skerbno pazijo, da se preveč ne ponižajo in svojim podložnim ne puste tako lahko bližati se jim. Ako si pa kateri zoper njih voljo dovoli preveč prostosti, skerbe, da kmalu zatero prederznost in mu dajo čutiti njegovo podložnost. Pripoveduje se, da je cesar August, ko ga je nekedo k obedu povabil, pa prav slabo postregel, pri odhodu rekel tistemu: »Nisem mislil, da sva midva tako po domače mej seboj«. Predno je bil Septimij Sever za cesarja izvoljen, je bil šel kot poslanec v Afriko. Tam ga sreča neki priprost mož, ki je bil prej njegov zaupnik, in ga hoče objeti. Severa je ta nepristojnost tako vžalila, da je vkalal dotič-

nega moža precej bičati in klicar je moral ljudstvu javno razglasiti, da se morajo plebejci z večim spoštovanjem obnašati proti poslancu rimskega ljudstva.

Kako vse drugače je lahko naše obnašanje do Boga! Ako mogočnejši tega sveta od svojih podložnih toliko zahtevajo, se to zgodi zaradi tega, ker ima njih izposojena moč in veljava le slabo podlago in se ne da ohraniti brez spoštovanja ljudstva. Ker je pa veličanstvo kralja nebeškega neskončno in ima podlago v njegovem bistvu, se lahko poniža koliker hoče in se mu ni treba bati, da bi mu bilo to v osramočenje.

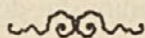
»Čeravno je Jezus moj Gospod in moj kralj« pravi sv. Terezija, »se morem vendar ž njim brez vsake nepristojnosti pogovarjati, kaker sè svojim prijatelom; zakaj jaz vem, da on ni podoban ljudem, ketere mi imenujemo svoje gospode, katerih veljava pa ima le zunanjo podlago, ker so veliki le zaradi prednosti, ketere jim ljudje dovolijo. O kralj slave in Gospod vladarjev! Vidi se, da tvoja kraljeva čast ne sloni na tako slabi podlagi. Da se ti kot kralj pokažeš, ni potrebno, da te obdaja sijajno spremstvo, kaker posvetne kralje, ki sami od sebe nimajo nič, kar bi jih ločilo od navadnega ljudstva in bi kot taki ne bili pripoznani, ako bi jih ne spremljala močna telesna straža in mnogo dvornikov.«

Ni tedaj le napačno, da mora Bog zaradi svoje moči in veličanstva, s katerim vse stvari preseže, nam prepovedati zaupno ž njim občevati, temuč ravno zaradi tega, ker je tako velik in mogočen, nam to zaupno občevanje toliko lažje dovoli. Zakaj čim večja je moč vladarja, tem manj se mu je bati, da bi podložni zanemarjali dolžno spoštovanje, ako se do njih poniža in jim dovoli, da se mu sè zaupanjem približajo. Tisti, ki se ne more više pospeti, more le na ta način še večji postati, da se sam poniža. Najmanj nevarna za veljavo vladarjev je njih prijaznost. Dion pravi, da mogočni vladarji niso tako hitro razžaljeni, ako se jim ne skažejo popolnoma natančno vse predpisane zunanje časti, njih uredniki so v tem oziru mnogo bolj občutljivi in malenkostni. Zakaj tisti, ki se odlikujejo po svoji lastni prednosti in dostojanstvu, ne tirjajo, da bi se jim take časti skazavale, ne zamerijo pa tudi, ako se tako skazovanje časti opusti, ker vedo, da se to ni zgodilo iz zaničevanja do njih. Tisti pa, ki imajo le izposojeno čast, zahtevajo, da se jih tako časti, in ako

se to ne zgodi, se dajo radi pogovoriti, da se jih zaničuje. Na take ljudi se je včasih treba bolj ozirati kot na cesarja samega.

Kedo more dvojititi, da je Bog zadovoljen, ako mi tako ž njim občujemo, da mu na ta način popolniše služimo? Mi mu pa popolniše služimo, ako pospešujemo njegovo čast in delamo za svoje zveličanje, ker to je edino, kar on hoče pri vladanju sveta in pri vseh svojih delih. Ako prav pomislimo, ni nič primernišega, doseči ta dvojni namen, kot vesela in priserčna ljubezen. Bog potrebuje ljubezni in tudi mi je potrebujemo.

V tej ljubezni in edino v tej ljubezni najde on svojo čast in mi svojo blaženost in kaj je pripravnišega, da goji to ljubezen v naših sercih, kot je spoštovanja in zaupanja polno občevanje ž njim?

Bl. Sebastijan, spoznavavec I. reda.

Bl. Sebastijan je bil rojen v mestecu Gudeni na Španjskem leta 1501. Njegovi stariši so bili sicer siromašni, ali dobri kristijani ter so svoje otroke vzgojevali v strahu božjem. Ko deček je Boštijanček rad slušal svoje stariše, rad in dolgo molil. Pasel je ovce, toda na paši se je ogibal drugih pastirjev, da ga ne bi pohujšali. Dvanajstletnega dečka se je prijela neka kužna bolezen, ali na čudežen način je ozdravel. Petnajst let star je šel služiti v mesto Salamanka; bogata vdova ga je v službo vzela. Tu so začele ženske za njim hoditi; ker je pa bolj ljubil sveto devištvo kakor denar, je zapustil to službo in si poiskal drugo, kjer je laglje varoval sveto devištvo. V osmih letih si je toliko prihranil, da je mogel dati svoji sestri primerno doto in pomagati svojim starišem.

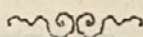
V 31. letu je šel v Ameriko. Tam je v Mehiki delal na polju, izdeloval vozove in drugo orodje, delal ceste in vozil blago iz mesta v mesto. S tem podjetjem je veliko zaslužil, ali pravično zasluženega denarja ni zase prihranil, temuč delil siromakom, sirotam, zlasti dekletom, da so se mogle omožiti. Siromošnim vdovam je poplačal dolgove njihovih rajnih mož.

V Ameriki se je dvakrat oženil, ali sè vsako ženo je živel v svetem devištvu. Keder mu je vmerla druga žena, je razdelil svoje premoženje vbogim in samostanu redovnic sv. Klare, ka-

terega je sè svojim denarjem dal sezidati. Nato je prosil 70 let star v frančiškanskem samostanu, da bi ga sprejeli v red. Želja se mu je izpolnila; v samostanu je spokorno živel in natančno izpolnjeval redovne predpise, zlasti je imel službo, da je prosil in nabiral samostanu hrano in druge potrebne reči. To opravilo je vestno opravljal do svoje smerti, sè svojim lepim zgledom in primerno besedo je mnogo grešnikov spreobernal. Vmerl je 25. februarija leta 1600, v 98. letu svoje starosti. Papež Pij VI. ga je leta 1787 mej blažene prištel.

Bl. Sebastijan daje najboljši zgled pastirjem, poslom, delavcem, podjetnikom in tudi redovnikom. Zveličati se moreš v vsakem stanu, v vsaki pošteni službi, samo da deržiš božje in cerkvene zapovedi ter vestno in natančno opravljaš svojo službo, spolnjuješ svoje stanovske dolžnosti.

P. A. F.

Vera in nevera.

P. B. R

»Nihče še ni nikoli videl Boga«, pravi sv. pismo. (Jan. 1. 18.) Kako različno se te besede umevajo! Torej ni Boga — sklepajo neverni; kedo ve, ali je Bog, ali ga ni — pravijo razni dvojljivci, omahljivci; iskati moramo torej, govore verni, da najdemo, kje njegove sledove, ali koga, ki ga je morda sam Bog poslal, da nas poduči o njem.

Da bi kedo, ki se resno posveti preučevanju tega nad vse važnega vprašanja, vedno ostal le v dvojbi, ni lahko mogoče; čez kaj časa se bo odločil za eno ali za drugo, za vero ali za nevero.

Vera uči: B o g j e, osebni, nadzemeljski Bog, ki ga je moč spoznati iz njegovih del, iz stvarjenja. Človek — uči vera, ima nevmerjočo, netelesno dušo, ki je duh. Mej dušo in Bogom je vez, ki jo je Bog sam zavezal s tem, da se je človeškemu rodu razodel, zlasti, da je človeštvu poslal svojega edinorojenega sinu Jezusa Kristusa. To vez, razodeto vero, hrani čisto in nepokvarjeno edinole od Jezusa Kristusa vstanovljena sveta katoliška cerkev, ki jo on sam nevidno vlada. Ta cerkev ima duše zbirati v svojem okrilju in jih voditi k Bogu. Zakaj, Bog je začel

tek, cilj in konec vsega. Vse resnice svete vere so v tesni mejebojni zvezi kaker člani verige. Enim — vernim — je vera največa dragocenost, — nevernim — težko breme, ki v živo zaveda njih samoljubje, njih napuh.

Nevera si na razne načine prizadeva otresti se le suženjske verige, vere, ki ponižuje, kaker pravijo, dostojanstvo z razumom obdarjenega človeka. Nasprotniki razodete vere so najprej tako imenovani racionalisti, ki stavijo na mesto vere človeški razum. Oni uče, da človek ne potrebuje ne razodetja božjega, ne cerkve, človek more iz lastne moči doseči svoj cilj in konec; kar se svojo pametjo ne sprevidijo, tega ne sprejmejo za resnico. Dalje so pantejsti, ki uče, da je zemlja, sonce, zvezde, skratka, v s e, kar je, B o g. Ta Bog se ne zaveda samega sebe in drugega Boga ni. Ko človek vmerje, je kaker ko pes pogine, ali ko se drevo poseka.

Materijalisti, naturalisti taje Boga popolnoma. Priznavajo edinole materijo, tvarino, snov, moč, večne natorne zakone, ki se po njih vse razvija in verši. Taje dušo in nje nevmerjočnost. Vera in verske resnice so jim prazne marnje. Živi, delaj, vživaj — in izgini, to edino je resnica; vse drugo je laž, prevara, sladke sanje, brez vsake vrednosti.

Pesimizem, svetožalje, je otrok materijalizma. Pesimisti imajo življenje za daljšo ali krajšo martro, skupno bivanje ljudi na svetu za pekel. Najboljše, tako uče pesimisti, je vsemu, koliker moč, hitro napraviti konec, vmekniti se v nič. Ali pa, če te je narava obdarila z večjo odločnostjo, močjo in pogumom, potem nosi moro življenja, kaker pač veš in znaš. Ko izigraš svojo igro, odstopi; ne zabi pa, da po smerti ni nič.

Še drugo neverno mišljenje je dandanašnji razširjeno, tako imenovani skepticizem ali agnosticizem. Ne vprašaj zopet in zopet: od kod sem? kam grem? čemu sem na svetu? Dovoljeno ti je vse; postavi se onostran vsega dobrega in hudega, poteptaj, kar se ti na pot postavi. Tako skepticizem ali agnosticizem.

To so pglavitne veje strupenega drevesa nevere našega časa, ki imajo dosti priveržencev mej današnjo človeško družbo.

Ali kaj pa treba, da se »Cvetje« maže s takimi nauki? Saj ima vender le verno ljudstvo, zlasti tretjerednike k bogoljubnemu življenju spodbujati. Kaj naj odgovorimo na to? Gotovo radi

in z veseljem pripoznamo, da imajo naši bravci živo in terdno vero. Vender so mej njimi tudi taki, ki po mestih žive, ki so v službi pri nevernih ljudeh, in morajo slišati to in ono, ali dobe v roke raznoverstne spise. Za take je pa gotovo potrebno poznati zmote naše dobe, da se jih vedo varovati, da se jih uče tudi zavračati.

Splošno je vsa naša doba veri sovražna; nevarnosti žugajo celim narodom, tudi našemu slovenskemu. Zato je velika potreba, da se versko prepričanje s primernimi spisi poterdi, škodljivi vpliv nevere vsaj zmanjša, če ne vniči.

Sicer pri nas še ni brezverskih šol, kaker so n. pr. na Francoskem, kjer se mej podukom Bog še imenovati ne sme. Otroci, se pri nas v kerščanski veri vzgajajo, tako doma, kaker v šoli. Toda pozneje, ko stopi mladi človek v življenje, napoči za tega in onega dan, ko se mu dozdeva nad vse verjetno, da bo za naprej lahko opravil tudi brez Boga, brez vere. Kako pride do tega, ni težko vgeniti; slaba, veri sovražna družba, protiverski spisi, razne strasti, ki jim je Bog in vera na poti, pripeljejo človeka tako daleč. Takih ljudi, ki so bili lepo kerščansko izrejeni, pa so pozneje krenili na drugo pot, žal, tudi mej nami ne manjka in ti polni sovraštva do kerščanstva in do cerkve, skušajo zastrupiti vse, ki jih poslušajo. Bog zna, ali se zavedajo ali ne, da so s takim ravnanjem grobokopi lastnega naroda; zakaj, nič ni gotovišega ko to, da tako vbog in majhin narod, kaker je slovenski, od toliko močnih tlačén in stiskan, brez vere in nramnosti ne more obstati. Zato je treba, da smo vsi, zlasti, da so tisti, ki so v večí nevarnosti, dobro oboroženi zoper nevero našega časa.

Po vsem tem, dragi bravec, si se morda sprijaznil z mislijo, da so spisi, ki dokazujejo verske resnice, pobijajo razne vgovore, obrambni ali apologetični spisi, kaker se s ptujo besedo imenujejo, posebno dandanašnji potrebni, da bodo tudi v »Cvetju« na svojem mestu.

Kedor zida hišo, položi najprej močno podlago, ki ima nositi celo poslopje, da bo terdno stalo in lahko kljubovalo viharjem. Tega se tudi mi deržimo. Položimo torej najprej terdno podlago. Poglavitna resnica sv. vere je, da je Bog; nad vsemi svetovi in zunaj letih biva neskončno popolni duh, ki je vstvaril ljudi in vse drugo, ki je radi tega tudi gospod in sodnik našega življe-

nja. — Prederzno početje je to, če zemeljski červec povzdigne svoje oči in Bogu pravi: »Daj odgovor, ali si v resnici in živiš?« Ke bi se kaj tacega lotili iz nevere, ne bi bilo prav; ako se pa lotimo tega vprašanja v ponižnosti serca, nam je dovoljeno; za današnje razmere je celo potrebno to vprašanje, saj so mej nami taki ljudje, ki kličejo z nespametnim, ki o njem beremo v sv. pismu, da pravi: »ni B o g a«. Bogotajcev je dandanes ne majhino število, dokaz so nam, kako strašno globoko more pasti vbogi človek.

Da je Bog, spoznamo na dvojen način; dokazuje nam to pogled na stvarjenje, ki nas obdaja, dokazuje nam tudi pogled v našo notranjost, naša duša sama nam priča, da je Bog.

Kako nam stvarjenje dokazuje bivanje božje? Sè svojim obstankom, sè življenjem v naravi, z namenom in redom v stvarjenju.

Naša zemlja je nekaka velikanska palača. Velike gore jej delajo temelj, nosijo vse raznovrstno življenje, ki se v nji nahaja. Zidovje in stene so ji različna kraljestva narave: rudništvo, z neštetiimi svojimi zastopniki, rastlinstvo z mnogoverstnim drevjem, gromovjem, cveticami, mahovjem in drugim lepoticjem. Neštevilna živa bitja stanujejo v tej palači: živali, ki najde vsaka v njej svojo hrano, tako lev, ki ponosno hodi po divjini, kaker červ, ki leze po persti; orel, ki plava po zračnih višavah, riba, ki biva v morski globočini, in človek, ki ima gospodstvo v tej palači. Krasno se razpenja kaker streha nad njo zvezdnato nebo, in zrak kroži skozi nje prostore sedaj ko prijetna, pihljajoča sapica, sedaj zopet ko mogočen vihar, ki se mu mora vse ukloniti. Vode jo krasijo, tu sè svojo ljubkostjo, ko bister studenček, tam sè svojim tihim veličastvom, ko velika reka, ali nepregledno morje.

Pervo vprašanje, ki se nam vsiljuje pri pogledu na svet in njega krasoto, je: kedo je vse to naredil, kedo je tisti, ki je vzrok, da biva svet in toliko stvari na njem, da biva in živi človek na svetu? Kedo je dal naravi vse čudovite moči?

Trojno se misli: ali da je svet in vse na njem po slučaju; ali da se je sam naredil; ali pa da ga je vstvarilo vsemogočno bitje, ki mora biti zunej njega. Kaj drugega še misliti ni mogoče.

Ali pogledjmo sedaj! Da bi bil svet nastal po slučaju, to je tako abotna misel, da ni trenutka ne more obstati pred sodnjim

stolom zdravega razuma. Ke bi kedo terdil, da je ta ali ona recimo cerkev, sama nastala slučajno, da se je kar zemlja odperla za temeljne kamne, da je kamenje samo letelo vkup, stene, okna, streha, zvonik in še notranja oprava, da se je vse to kar slučajno sešlo, kedor bi to terdil, tega bi vsi imeli za pravega norca. In res! Kaj tacega ni še nikoli nihče terdil. Česer si pa nihče ne upa terditi o navadni človeški zgradbi, to naj bi se smelo terditi o velikanski zgradbi cele zemlje in vseh drugih svetov!? Slučajno ne more nič postati in ne bo nikoli nič postalo, vse mora imeti zadosten vzrok svojega postanka, kaker to prav lepo dopoveduje slavni govornik in modrijan Cicero. Če vidiš lepo hišo, pravi, če tudi ne vidiš tvoje oči hišnega gospodarja — vender ti ne bo prišlo na um, da so morda miši ali podlasice zgradile to hišo. Veliko menj moreš resno misliti, da je slučajno nastala vsa krasota tega sveta, raznoverstnost in lepota nebesnih stvari, ta neizrekljiva obsežnost morja in terdne zemlje.

Moderni neverni sicer pravijo, da si ne smemo predstavljati postanka sveta in vseh stvari na tako nekako surov način, skušajo obleči svoje neverno modrovanje v lepšo obleko. V začetku, pravijo, je bila le večna snov ali materija, ali ena ali več takoimenovanih prastanic, in v njih je bila kaker v jajčku, v kali zaperta vsa raznoverstnost vseh vidnih stvari. Ta kali, pravijo, je začela gnati in se razvijati, in nastalo je počasi iz nje rudninstvo, rastlinstvo in živalstvo. Ali pa — modrujejo — večna prasnov se je polagoma razvila v podobo naše zemlje po postavah, ki so bile v njo položene. Mi pa vprašamo: odkod pač večna prasnov? Odkod tako imenovane prastanice? Kedo je položil v nje tisto čudovito kali, ki je imela v sebi vse stvari? Kedo je dal zakon, da se je razvijalo iz kali življenje popolniše in popolniše? In kaj je večna prasnov, ki naj bi se bilo iz nje razvilo vse stvarjenje? Če tudi moremo pripoznati, da se večina zemeljskih stvari razvije iz kali, moramo zopet reči: slučajno ne morejo postati perve kali, pa tudi zakon, ki po njem rastejo in se razvijajo, ne more postati slučajno. Vse mora imeti svoj zadosten vzrok. Slučaja sploh ni. Slučaj imenujemo dogodek, ki nas iznenadi, ki ga nismo pričakovali, da, ki pride zoper vse pričakovanje. Ti greš n. pr. po cesti, namerjaš svojega prijatelja obiskati. Leta ti pa pride ravno nasproti — slučajno, pra-

viš, sem ga srečal. Ke bi bil pa namerjal prijatelj ravno v tistem času tudi tebe obiskati, ali moreš potem še govoriti o slučajnem srečanju? Mari ni bilo gotovo in potrebno? Ke bi bil ti znal za to njegovo odločitev, bi bil lahko rekel že pri svojem odhodu od doma; na cesti se bova srečala; da, celo čas in mesto bi lahko napovedal, kje ga boš videl. Ker pa nisi znal za odločitev prijatelovo, praviš, da si ga slučajno srečal. Če je, vzemimo, eno višje bitje, ki vse vodi in vlada, če nas naš razum sili to bitje pripoznati, in ke bi bilo to bitje razen tega še neskončno modro, ali bi mogli potem še o slučaju govoriti, ker so nam vkrepi tega bitja neznani? »Slučaj« je prazna beseda, ki nič ne pove, je veliki vprašaj, ki se človek k njemu tedaj zateče, ko je sè svojo modrostjo pri kraju. Slučaj je znamenje in pripoznanje tega, da človek nič ne misli, da si ne da truda, da bi šel stvari do dna, ali pa pripoznanje šibkosti in nezmožnosti človeškega duha, ki ni bil v stanu iz raznih prikazni predreti do njih nevidnih vzrokov. Če pa sedaj ne more biti govorjenja o slučaju, ko je svet tu, temuč ima in mora imeti vse svoj vzrok, je mogel tem menj po slučaju postati svet, ko ga ni bilo, ko se ni moglo nič zgoditi zoper pričakovanje in s čim drugim nenedoma srečati. Kaker ne more sedaj le pred tvojimi očmi iz »Cvetja« zrasti drevo ali žival, prav tako ni mogoče, da bi po slučaju postalo vse stvarjenje, ker mora imeti vse, torej tudi svet zadosten vzrok za svoje bivanje.

Pa nevera skuša od druge strani razložiti postanek sveta brez Boga. Svet, modruje, se je sam naredil, ima zadosten vzrok svojega bivanja sam v sebi.

Kedor to terdi, tají sicer Boga v nebesih, prestavi ga pa iz nebes na zemljo in v zemljo, odpravi Boga ko duhovno bitje, naredi pa iz njega telesnega Boga; svet naredi za Boga. O tem morda kaj več pozneje enkrat. Za sedaj samo nekaj besed, ki naj pokažejo, kako nespameten je nauk tako imenovanih panteistov, ki imajo svet za Boga.

Ke bi bil svet večni, torej Bog sam, bi moral imeti lastnosti neskončnega bitja, lastnosti, ki jih zdrav razum zahteva, da jih mora imeti neskončno bitje. Pred vsem bi moral biti nespremenljiv in nedeljiv; zakaj to mora biti bistveno pri Bogu, da ne more ko neskončno popolno bitje ničesar pridobiti, ničesar zgubiti na svoji popolnosti. Vsaka sprememba je pri Bogu izključ-

na, ravno tako, vsaka delitev njegovega bitja. Bog mora biti bitje, ki ima samo v sebi vzrok svojega bivanja in delovanja.

Poglej pa, dragi bravec, svet; ali je leta nespremenljiv, nedeljiv? V vseh panogah narave zapaziš neprestano spreminjanje. Nove oblike nastajajo venomer, stare se zgubljajo. Ne ljudje, ne živali, ne rastline ne ostanejo eni in tisti, ene in tiste, in vse druge prikazni na zemlji se neprestano spreminjajo. Ljudje, živali, rastline rastejo, postanejo popolniše, lepše, pa zopet nepopolniše, slabše, skratka: neprestano spreminjanje se verši na njih. Jasno ko beli dan je torej, da svet ne more večer biti, torej tudi Bog ne more biti, ker mora neskončno bitje biti nespremenljivo.

Svet dalje ni nedeljiv, temuč sestoji iz nešteti delov. To, kar mi svet imenujemo, v resnici pravzaprav niti ne obstoji ne. Svet je velikanska skupina neštevilnih stvari, ki imajo svoje dele in delce. Beseda svet nam služi v to, da vso raznoverstnost stvari ko celoto označimo. Torej zopet ne more biti ne večer, ne Bog, ne cel svet, ne kaka posamezna stvar na njem, ker ne nosi ne svet, ne katerakoli stvar vzroka svojega bivanja v sebi. ni vseh drugih vzročil ali vzročila, in ker je svet ko celota le misel našega duha, v resnici pa sestavina iz nepreštevilnih stvari.

Ker je svet tu, ker ni mogel po slučaju postati, ker se ni mogel sam narediti, nas naš razum naravnost sili pripoznati neskončno bitje zunaj sveta, ki je vzrok lastnega bivanja in bivanja sveta — mi moramo pripoznati Boga.

Še bolj nam bo ta resnica jasna, če se zatopimo, koliker je pač mogoče, v notranjost sveta. Leta nam odkriva življenje prekrasen red — torej mora tudi eden biti, ki je prišlo vse to od njega, ki vse vzderžuje, drugače nam ostane vse nerešljiva vganjka.

Narava ni brez življenja, ni mrtva snov; v naravi je bujno življenje, tu ni miru, mariveč živahno delo in gibanje. Gibanje vidiš na nebesnih svetovih, ki hite s čudovito berzino po odkazanem jim potu. Gibanje in tisočero življenje vidiš na zemlji, ki je naselbina nešteti bitij. Celo pod poveršino zemlje je gibanje in življenje — in kako čudovito življenje je v okrilju naše zemlje! Najvišje življenje pa občuduješ v človeškem duhu, ki se iz njega rode misli. Odkod gibanje in življenje v naravi, odkod duhovno življenje v človeku? Da bi prišlo vse od narave same

in od stvari v naravi, ni misliti; zakaj, materija, snov je kaker uči fizika, lena, mertva. Mogoče jo je gibati, sama iz sebe se pa ne more gibati. Kamen leži na tleh; porini ga, pomeknil se bo dalje primerno moči sunka. Sam iz sebe pa se ne bo prav nič premeknil. Odkod tedaj gibanje nebesnih svetov? Odkod življenje na zemlji in pod zemljo? Odkod misli našega duha? Enkrat so se morali venderle začeti gibati svetovi. Enkrat je moral biti venderle tisti čas, ko je prva travica pognala, prva cvetlica cvetela, prvo drevo zelenelo. Da ima naše mišljenje svoj početek, tega nas lastna skušnja uči.

Nad svetom mora torej biti neko višje, duhovno bitje, ki ima um in voljo, ki je od njega prišlo prvo gibanje in življenje; to bitje je ravno Bog, ki je življenje samo in najčistejši duh, ki je vzrok sam sebi, vzrok vsega gibanja in življenja in vsega prekrasnega reda na svetu.

Namen in red zapaziš povsod v naravi. Vidiš, da neštete stvari delajo po stalnih zakonih za določene namene in da dosežajo vspehe, koliker je prav za celoto. Vidiš tudi, da različne stvari, ki nimajo vselej mej seboj vzročne zveze, delajo druga za drugo ter sestavljajo enoten red in čudovito lepoto. Namen primerne vredbe pa more delati le razumno bitje. Že majhin račun ali kitica pesmi na koscu papirja ti je neovergljiv dokaz, da je leto napravilo razumno bitje, zakaj razumno delo brez razumnega vzroka ni mogoče. To isto velja o lepem redu v naravi, o čudovitih delih narave, ki jih ni moč razložiti brez razumnega vzroka. Torej mora biti nad svetom neko razumno bitje, ki je vzrok namenu primerne vredbe, vzrok lepega reda na svetu, in to bitje je Bog.

Le nespameten človek, ki zanikuje vse zakone mišljenja, more govoriti, kaker pravi sv. pismo, da ni Boga. Kedor pa razumno gleda in premišlja stvarjenje, njega skoro vsak korak, ki ga stori, živo spominja na gospoda nebes in zemlje.

Večno resnične ostanejo prelepe besede sv. pisma, zapisane v Jobovi knjigi:

»Vprašaj živino in učila te bo;
in tice neba in naznanile ti bodo.
Govori sè zemljo in odgovorila ti bo
in pripovedovale bodo ribe morja.
Kedo ne ve,
da je vse to naredila roka Gospodova!« (Job, 12, 7-9.)

Življenje bl. Krišpina,

brata lajika prvega reda sv. Frančiška, družine kapucinske.

P. S. Z.

Poklic v kapucinski red in zapreke pri vstopu.

Bog daje vsakemu človeku gotov poklic v ta ali oni stan. Razodeva pa poklic največkrat po notranjem nagnenju in veselju do dotičnega stanu, pogosto se pa posluži tudi kake slučajnosti. Tako se je zgodilo pri našem svetniku, tedaj štiriin-dvajsetletnem Petru.

V Italiji je bila tedaj huda suša, ki je žugala z veliko draginjo. V Viterbu, kaker tudi po družih krajih, so v procesijah hodili prosit za dež. Ne le kmetje, tudi vsa svetna in redovna duhovščina se je vdeleževala. Pri eni teh procesij vidi naš Peter kapucinske novice, kako gredo v molitev zatopljeni, bosí in v spokorni obleki mimo njega. Pri tem pogledu mu pravi notranji glas: »Peter! To hoče Bog od tebe. Tudi ti moraš biti kapucin.« Od tistega dne na dalje Peter ni mislil na drugo, kaker, kako bi mogel vstopiti v kapucinski red. Vsako nedeljo in praznik je hodil v kapucinsko cerkev ter je bil pri sklepnih in družih molitvah novincev. Nekje je dobil vodilo sv. Frančiška, ki se ga je na pamet naučil; tako mu je bil vseč način življenja, ki ga je predpisal sv. Frančišek.

Kmalu na to je bil res sprejet in pater provincijal mu je odkazal za novicijat samostan blizu mesta Viterba. Vés vesel hiti domov, da pokaže starišem sprejemno pismo. »Zdaj sem pa sin sv. Frančiška, zakliče, stopil bom v kapucinski red; tukaj je pismo, da sem res sprejet.«

Pa stariši niso bili tako zadovoljni, kakor sin; še celo vgovarjajo mu in branijo; posebno za brata lajika naj ne bi šel v tako oster red, češ da se tudi mej svetom more zveličati. Če pa že na vsak način hoče biti redovnik, naj vstopi v kak bolj lahak red in mej klerike, da postane mašnik, ne pa, da bi bil za lajika in bi celo življenje moral drugim streči.

Peter pa na vse prigovarjanje ne odstopi od storjenega sklepa. »Kapucin bom, pravi, ker se hočem svetu popolnoma odpovedati in se Bogu darovati.«

Ker besede ne pomagajo, ga skuša mati geniti sè solzami. Ali Peter jo zaverne: »Oh, mati, čemu jokate? Ali me niste Mariji posvetili, ko sem bil pet let star? Ali me hočete zdaj nazaj vzeti? Jaz se takrat nisem vstavljal, zdaj se pa vi ne smete. Jaz grem v samostan.«

Tem besedam se pobožna Marcija ni mogla več vpirati. Bogu in Mariji je darovala sinu, naj se jima posveti za zmirom. Pred odhodom poklekne Peter pred stariše, prejme njihov zadnji blagoslov, poljubi očetu in materi roko in otide v noviciját v spremstvu nekaterih tovarišev.

Na potu ga napade sicer vedno miren, a zdaj res divji velik pes. Tovariši zbežijo, pes pa terga na tleh ležečemu Petru obleko. Peter pokliče v tej sili Marijo na pomoč in divja žival se vkroti. Peter nima nobene rane, le malo opraskan je in raztergan. Brez družih ovir gre dalje in pride v samostan. To je bilo 4. julija 1693.

Zdaj se mu je zdelo, da so izpolnjene zadnje njegove želje, ali zmotil se je. Prestati je imel še britko poskušnjo, ki jo je dobri Bog dopustil, da se je njegova ljubezen bolj očistila.

Peter se skaže samostanskemu predstojniku, patru Jožefu, ki je bil ne le gvardijan, ampak tudi magister to je učitelj novincev. Peter mu izroči sprejemnico, ki jo je dobil od p. provincijala. P. Jožef jo prebere, potem ogleda Petra. Zdel se mu je prešibak, slaboten in bolehen, ter zato tudi nesposoben za red, v keterega hoče vstopiti. Mislil je, da mali in blede mladenič ne bo mogel izpolnjevati dolžnosti redovnega življenja. Zato mu naravnost, pa prijazno reče: »Drago dete, ti nisi za nas; redovno življenje je za te pretežavno; bratje lajki imajo pri nas pogosto zelo težka dela, ki si ti za nja preslaboten. Pojdi domov, živi po božjih zapovedih in se boš lahko zveličal in svet postal.« Peter se prestraši in osupnjen gleda v p. Jožefa. Potem se verže na kolena in milo joká.

Mej tem so prišli zraven nekateri drugi patri in tudi oni so vsi te misli, da Peter ni za nje, ker je slaboten in bolehen. Ker je bil večer že blizu, mu odkažejo izbo za goste, da v nji prenoči, drugi dan se naj pa verne domov.

Ko je bil Peter sam, premišljuje, kaj bo ž njim. Zdi se mu, da je mej njim in samostanom velik prepad, čez keterega ne more naprej in vender se čuti poklicanega v redovno življenje.

Drugi dan še enkrat prosi, da bi mu dovolili govoriti s predstojnikom in vslišijo ga. Vpričo p. vikarija in še nekaterih družih patrov poklekne Peter jokaje pred predstojnika in pravi ponižno, vendar z nekako živahnostjo: »Častiti očetje! Zakaj me ne sprejmete? Četudi sem majhen, sem vendar zdrav in močan. Poskusite me vsaj en mesec. Upam, da bom z božjo in Marijino pomočjo opravljal v samostanu vsa dela, kaker drugi novinci.« Na to se zopet spusti v jok in se ne da vtolažiti. Patru vikariju in nekemu drugemu se mladenič smili in se zanj potegneta. Ker niso bili sedaj vsi edini, da se odslovi, pišejo p. provincijalu, naj on odloči. Peter pa ostane v samostanu, dokler ne pride odgovor. V tem času moli, se posti ob kruhu in vodi in zelo ostro pokori, da bi prišel zanj ugoden odgovor.

In upanje ga ni goljufalo. P. provincijalji piše jasno in odločno, da je Peter sprejet v novicijat, gvardijanova dolžnost pa je, da ga poskusi; naj ga le takoj preoblečejo.

Novicijat in obljube.

Na provincijaljevo pismo je p. Jožef shišal. Za preoblečenje je določil dan sv. Marije Magdalene, t. j. 22. julija. Petra je napolnjevalo veselje, da je po toliko zaprekah dobil serafinsko obleko, prešinjal ga je pa tudi strah, da bi jo kmalu vtegnil zgubiti, če ne bo sposoben za novi stan. Z redovno obleko je dobil tudi novo ime Krišpin. S tem imenom ga bomo v nadaljnem popisovanju imenovali tudi mi.

Berž drugi dan po sprejetju so Krišpina poslali na vert kopat in zemljo rahljat. Seveda se je spravil na delo zè vso pridnostjo. Kljub mali postavi in šibkemu telesu je vstrajal po pet ur na dan. Skopal je vedno toliko ko drugi in še bolj globoko je zasajal lopato in zemljo dobro zrahljal ter poveršje redno zravnal. Tako je šlo več dni zapored. Vsi so bili prepričani, da mu Bog pomaga, ker sè svojimi močmi ne bi bil mogel tako težavnega dela zmagovati. Poslali so ga pa delat tudi v kuhinjo, kjer je ravno tako vse v redu zveršil in je pogosto v spretnosti še celo starejše brate prekosal.

Čez nekaj mesecev poskušnje v domačih opravilih so ga dali za tovariša bratu, ki je miloščino pobiral za samostan. Posebno prijetno to delo gotovo ni. Hoditi od praga do praga, večkrat v dežju, po zimi v mrazu, po leti v vročini, pogosto dobro obložen delati dolgo pot, to za petindvajsetletnega mladeniča ni

vablivo opravilo. Pa Krišpin je vse težave premagal, saj je delal vse iz ljubezni do Boga. Ljubezen pa tudi terpljenje osladi.

Kaker hitro se je z bire vernil, je bil zopet pri skupnih vajah in družih opravkih. Sam si ni dovolil nobenega počitka, četudi mu je bil dopuščen po hišnem redu. Delati in vdeleževati se duhovnih vaj, tega mu ni bilo treba nikoli naročati, a počivati in razvedriti se, to se mu je moralo vkazati.

Neki starejši pater v samostanu je brata Krišpina imenoval »božjo lastavico«, ker je kljub šibkemu telesu, kaker lastavica za svoje mladiče marljivo hodil po biri in donašal domov prežete darove. »Ta mali brat bo še enkrat visoko v nebesih«, je rekel tudi tisti pater.

Tako je živel brat Krišpin dan za dnevom v delu in molitvi mirno in veselo. Pa ta mir in to veselje mu je hudobni duh počasi začel kaliti, da bi ga odvernil od samostanskega življenja. Navdajal mu je, da je red zanj prestrog, vedno delo in spokorno življenje zdravju škodljivo, predstojniki preostri itd. Sploh pa, da mu vsa njegova dela in molitve nič ne pomagajo, ker opravlja vse to le iz tega namena, da ga ne bi iz reda odslovili. On da se le ljudi boji, da je hinavec, ki hoče goljufati sv. Frančiška in svoje predstojnike. Njegova pot, da ne pelje v nebesa, ampak v peklo. — Take misli so brata Krišpina silno nadlegovale. Globoka otožnost mu je vzela vso prejšnjo radost. Zamišljen je hodil okoli in pogosto jokal. Sobratje so opazili to veliko spremembo. Predstojnik ga vpraša po vzroku. Brat Krišpin mu vse pove zaupljivo, kaker dober otrok svoji materi.

P. Jožef ga potolaži, da je to skušnjava hudobnega duha, ki bi mu rad vzel milost poklica. Zapove mu, naj nadalje take dvojbe prezira in če bi ga še nadlegovale, naj pravi, kaker sv. Bernard: »Gerda pošast, zavoljo tebe nisem začel, pa tudi ne bom končal zavoljo tebe.« Tako je brat Krišpin tudi storil in skušnjavec je osramočen zbežal. Krišpin je bil pa po premaganih skušnjavah še bolj goreč in kmalu zgled vseh čednosti. Posebno se je v tem času, kaker tudi pozneje, odlikoval v bratovski ljubezni.

Leto poskušnje je minulo. Vsa samostanska družina je bila za to, da se br. Krišpina pripusti k sv. obljubam. Krišpin se je na ta dan zelo pobožno pripravljal. Na dan obljub je sè sveto odločnostjo izgovarjal besede, ki se je ž njimi Bogu daroval nepreklicno za celo življenje.

Rože in ternje v redovnem stanu.

P. M. Š.

II.

Do zdaj smo videli rože redovnega življenja; glejmo zdaj nekoliko tudi ternje, ki ga imajo te rože, kaker več ali menj vsake rože. Brez truda in težav se nič velikega in znamenitega ne doseže, naj manj stan večje popolnosti in svetosti.

Koliko se trudijo, kolikim težavam in neugodnostim se radi ali neradi podveržejo ljudje za posvetno bogastvo, časti in telesno uživanje; koliko spanja si pritergajo, koliko lakote, žeje, vročine in mraza prenesejo za minljiv dobiček! Ali naj bi se duhovno blago, ki ga moremo odnesti seboj v večnost, kar tako brez truda in težave ogrebalo? Ni verjetno! Saj pravi zveličar sam, da je pot v nebesa ozka in ternjeva in malo jih je, ki po nji hodijo. In ta ozka in ternjeva pot je zlasti pot redovnega življenja.

Kedor se čuti torej poklicanega v redovno življenje, v red, ki se natančno derži svojega vodila, naj nikar ne pozabi, kaj mora tak red zahtevati od njega. Pač to, kar zahteva Jezus sam ko pravi: »Če hoče kedo za mano priti, naj zataji samega sebe, vzame svoj križ in hodi za meno.« (Mat. 16, 24).

Velika napaka bi bila torej, ke bi kedo silil v samostan le, da si zagotovi hrano, obleko, stanovanje itd. Brez dvojbe mora biti vsakedo v samostanu Bogu hvaležen, da je rešen takih sitnih skerbi in more tako v miru popolnoma Bogu služiti. Ali kedor bi vstopil v red le iz takega namena, ta bi se najberž kmalu ne čutil več srečnega in zadovoljnega v svojem stanu. Takemu človeku bi vtegnila kmalu postati hrana preslaba, obleka prenerodna, stanovanje pretesno, dela mu bo kmalu preveč, molitve tudi; počitka premalo, razvedrila bo celo pogrešal. Tako bo sam sebi v težavo in svojim redovnim tovarišem v nadlego ali celo pohujšanje.

Kedor hoče torej v red vstopiti in v redu svoj namen doseči, naj prej dobro premisli tudi težave, ki ga tam čakajo, in kako jih bo mogel in hotel prenašati. Le ako je pripravljen in

terdne volje, karkoli pride, iz ljubezni do Boga radovoljno in veselo prevzeti in preterpeti brez mermranja in nevolje, le tedaj sme po pravici upati, da bo v samostanu zadovoljno in srečno živel ter si z redovnim življenjem tudi večno srečo v nebesih zaslužil. Že preden vstopi si mora biti v svesti, da bo pogrešal v redu mnogo vgodnosti, ki jih je bil vajen mej svetom; ločen od ljubih sorodnikov in prijatelov bo moral živeti mej ljudmi, ki so mu do zdaj morda vsi popolnoma tuji, in če tudi, večinoma vsaj, prav dobri, vendar še nikaker ne brez človeških slabosti; in on morda nigdar ne bo prvi mej njimi, in ke bi bil kedaj kje, bo vendar imel vedno svojega višjega; svoji lastni volji se mora celo v majhnih rečeh že naprej popolnoma odpovedati. Premislimo vse to nekoliko natančneje!

Mej svetom nisi lahko brez več ali menj denarca v mošnji; hodiš po svojem stanu spodobno opravljen, ob nedeljah in praznikih morda celo prav lično in po najnovejši modi; na nogah imaš lepo osvitljene črevljičke, na glavi po razliki letnega časa ali lehak slamniček ali glavicici primeren, okusno izbran klobuček. Doma imaš zadosti prostorno in čedno okrašeno stanovanje, ali bi ga vsaj mogel imeti po tem, kar bi si lahko zaslužil s svojim znanjem in svojimi zmožnostmi. Doma delaš ob svojem času in počivaš ob svojem času. Zlasti po zimi se zjutraj rad pomudiš v gorki, mehki posteljici. Razvedrila iščeš, kjer se ti ljubi; moliš več ali menj tudi, keder sam hočeš. Hrano si izbiraš, koliker toliko, tudi po svoji volji in k mnogim postom te nihče ne sili. Cerkveni zapovedani posti pa so dandanašnji tako polajšani, da se komaj več čutijo. — Vse to je v samostanih precej drugači.

Najprej denar! Ta je posameznim redovnikom sploh popolnoma prepovedan, v našem redu celo predstojnikom. Koliker se samostan brez njega ne more vzdržati, ima skerbeti zanj v imenu papeža in rimske cerkve tako imenovani »syndicus apostolicus« in njegov namestnik. In redovniki, tudi predstojniki mu nimajo v tem oziru nič vkažovati, niti ga ne morejo tožiti, ke bi zapravljal ali sebi prilastil, kar je bilo samostanu namenjeno, bodisi zaslužno ali darovano. In kar koli posamezni redovnik zasluži, ali v dar dobi, bodisi obleka ali jestvina ali kar si bodi, ni njegovo, temuč samostana in se oberne po volji predstojnikovi.

Obleka je v raznih redovih različna, pa menda v nobenem posebno lepa in imenitna, najmenj v našem. Enaka je za vse, bodisi lajik ali klerik, provincijalj ali generalj; le novinci se poznajo po tako imenovanem kaparonu, to je odrezku sukna, ki jim jeziku podoben visi od kapuca spred in zad. Razen erjave zgornje in ravno tako suknené spodnje tunike, svitic in po zimi plašča ni pripuščena nobena druga obleka; le v pravi potrebi se sme spod še kaj obleči s posebnim dovoljenjem. Zgornja tunika, tako imenovani habit s kapucom, se dobiva na tri leta nov in se nosi navadno, v svetek kaker v petek, kakeršen je, po potrebi opran in zašit, z belim konopcem opasan. Kjer je ljudje niso vajeni, se je težko ali nemogoče prikazati v taki obleki; in celo se sandalijami na bosih nogah!

Stanovanje redovnikovo tudi ni posebno vabljivo, navadno ozka celica z enim oknom, mizico, enim ali dvema stoloma, klečalnikom, preprosto posteljo in kako staro omarico za nekoliko knjižic. Postiljati in pometati si mora vsaj mlajši vsaki sam, tudi kedor se doma nigdar ni učil takega dela.

Vstajati je treba tudi v terdi zimi na vse zgodaj, najmenj o polu petih in na to berž na kor k premišljevanju, molitvi in sveti maši. In to shajanje se ponavlja skozi dan večkrat. Molitev mora biti redovniku sicer največe veselje, ali v obilni družini na tesnem koru zlasti v poletni vročini ni brez težav in neugodnosti, ki jih tu ne bomo posebej naštevali.

Tudi ne smemo tožiti nad premnogim postom ali preslabo hrano. Ostri post še ne davno preteklih časov je zdaj že tudi po samostanih nekoliko polajšan in hrana je po meri znanja, spretnosti in pridnosti kuharjeve zdaj boljša, zdaj slabša, sploh dobra, in hvala Bogu za njo, kaker tudi za obleko in stanovanje!

Ali vse, kar redovnik telesno dobrega vživa, ve, da ni njegovo, in ne ve, koliko časa mu bo v vživanje prepuščeno. Kaj se godi z redovniki, kjer brezverstvo v deželi oblast dobi, to nam kažeta Francija in Portugalj, da molčimo o stariših primerih. Nobena gosposka na svetu ne ravna tako s tatovi, požigavci in morivci, kaker je storila in še dela francoska in portugaljska roparska republika z nedolžnimi redovniki in redovnicami, ne glede na njih rod, na njih starost, na njih obile priznane zasluge. In kjer se do zdaj kaj takega še ni zgodilo, se more zgoditi denes ali jutri; peklenske moči so dandanašnji povsod na delu in

le ugodne prilike čakajo, da se veržejo nad katoliško cerkev, pred vsem nad nje terdnjave, samostane. Sv. Frančišek naroča sicer svojim bratom, da »kjerkoli ne bodo sprejeti, naj beže v drugo deželo, da bodo tam pokoro delali z blagoslovom božjim«; ali če jih v drugi in tretji deželi tudi ne marajo sprejeti in preživiti, kaj potem? Ko so bile uboge redovnice pregnane s Francoskega, so našle neketere borno zavetje v nekem na pol podertem poslopju na Laškem — in tam so poginile od mraza in lakote; tako je bilo vsaj brati po časnikih. Posamezne bi sprejeli morda njih sorodniki pod streho, ali kako bi se jim mej njimi godilo, to si ni težko misliti.

Bogati sorodniki radi porinejo koga v samostan, da jim ni treba preveč deliti bogastva; vbogi pa branijo vstopiti, ker bi radi, da bi jim sin mej svetom služil in sè svojim zaslužkom jih radodarno zalagal. Marisketeri tak venderle pride v samostan, pa želi iz ljubezni do svojih domačih skerbeti za nje, kaker ve in zna; ali pri tem ne more biti pravi redovnik. Saj pravi Jezus: »Če pride kedo k meni in ne sovraži očeta svojega in matere in ženo in sinove in brate in hčere, pa še sam svojo dušo, ne more biti moj učenec« (Luk. 14, 26). Jezus tirja torej od svojega učenca — in to mora biti vsaki pravi redovnik — toliko ljubezen, da bi se smela dolžna ljubezen do bližnjih sorodnikov in celo do lastnega življenja imenovati sovraštvo. Zato pravi tudi, da je »prišel ločit človeka proti očetu njegovemu in hčer proti materi njeni in snaho proti njeni tašči, in sovražniki človekovi so njegovi domači«. (Mat. 10, 35. 36). Na vsak način je torej prevelika ljubezen do sorodstva škodljiva redovnemu življenju, močna zavora na poti popolnosti. Ali hvaležnemu sercu dobrega otroka je tako popolna odpoved, zlasti nasproti ljubljnim starišem jako težka dolžnost. Ke bi imeli vbogi stariši skrajno silo terpeti, sicer katoliška cerkev ko dobra, vsmiljena mati dovoli sinu redovniku, če ni drugači, da se verne mej svet in skuša pomagati, ali, seveda, s tem je redovno življenje pretergano. Kedor hoče pravi redovnik biti in ostati, se mora otergati od svojih domačih in opustiti in odkloniti tudi vse nepotrebno obiskovanje. Saj celo svetnik, sveti Karelj Boromej, terdi, da, kolikerkrat je obiskal svojo rodbino, vselej se je vernil mlačniži.

(Konec pri.h.)

Nove spremembe v frančiškanskem redu.

Proti koncu lanskega leta so časniki zaporedoma poročali o prvem redu sv. Frančiška. Razne čudne novice so tedaj vznemirjale ljudi. Pisalo in govorilo se je, da hočejo papež Pij X. frančiškanski red razpustiti, kar je moglo priti mej svet le po znani lehkomišljenosti časnikarjev, ki mnogo pišejo brez prave podlage, in pa tudi bravcev, ki vse verjamejo. Sv. oče samí so menda tudi zvedeli to čudno novico in se ji, kaker je bilo brati, nasmehili. Da bi tel tisti papež, keterega odkritoserčni namen je »vse prenoviti v Kristusu«, odpraviti red, ki je postavljen ves na podlagi Kristusovega evangelija, tega si pameten človek ni mogel misliti, in res se ni zgodilo in se ne bo, kaker smo terdno prepričani.

Zgodilo pa se je res nekaj, toda nič takega, kar bi se dotikalo kakerkoli si bodi bistva našega reda. Sv. oče so namreč izdali dne 23. oktobra l. 1911. neki tako imenovan »motu proprio«, ki se začenja z besedami »Quo magis« in obsega nekaj novih določeb, po katerih se ima unanja vredba frančiškanskega reda nekoliko spremeniti.

Preden o teh novih določbah kaj natančnejšega povemo, bo dobro da se ozremo nekoliko nazaj v zgodovino našega reda. Ta red lahko rečemo, da je bil skozi vsa stoletja, odkar ga je sv. Frančišek vstanovil, od Boga obdarovan s prav posebnim blagoslovom, tako, da se je čudovito množil in razširjal. Da je pri veliki množici lahko mogoče, da se prikrade vmes eden ali drugi človek brez pravega poklica, kedo naj bi to tajil?! Tako si je lahko razlagati, kako je moglo priti, da so v teku časa posamezni samostani, ali celo cele provincije od prvotne strogosti odstopile in se vdale bolj zložnemu življenju. Temu tudi ni vedno v notranjih razmerah iskati vzroka; unanje okoliščine so dokaj pogosto mnogo škodile dobremu in vrejenemu življenju samostanskemu. Kedar je terpela vsa cerkev, kaker ob času nesrečnega razkola, tedaj ni bilo mogoče, da ne bi terpel tudi red, ki je s katoliško cerkvijo tako tesno zvezan.

Kaker pa si je cerkev iz svojih stisek in človeških pomanjkljivosti vedno opomogla, tako tudi prvi red sv. Frančiška, ki

je sam iz sebe rodil može, ki so ga vzdignili na podlago prvotne svetosti in strogosti. To so bili zlasti sv. Bernardin Sijenski, sv. Janez Kapistranski in sv. Jakob iz Marke. Oni so zbirali okoli sebe sobrate, ki so goreli za natančno spolnjevanje sv. vodila. Število teh je bilo zelo veliko, vendar niso vsi nosili istega imena. Papež Leon X. bi bil rad združil vse pod enim imenom, in vdali so se, razen konventualov, ki se niso bili voljni odpovedati svojim pravicam. Papež je torej razdelil ves frančiškanski red v dve družini: frančiškane, ki so dobili ime »Manjši bratje svetega Frančiška redovnega spolnjevanja,« in pa v konventuale (ali minorite). To se je zgodilo s pismom izdanim na binkoštno nedeljo l. 1517. Obe veji ste takrat dobili tudi svoje posebne generaljne predstojnike.

Ali kje je že leto 1517! Kaj se je moglo od takrat pa do danes spremeniti v tako veliki družini, kaker je družina manjših bratov?! Ni pa treba misliti, da samo na slabo; nasprotno, marsikaj se je po božji previdnosti in skerbi obernilo na boljše.

Po gorečnosti bratov in vnetosti predstojnikov je bil v vsaki pokrajini eden ali več samostanov, kjer so sveto vodilo s prav posebno gorečnostjo deržali. Ta gorečnost je tako rasla, da so iz takih samostanov polagoma nastale cele pokrajine ali provincije. Tako se je pokazalo kmalu novo ime, namreč: »Manjši bratje o s t r e j š e g a spolnjevanja.« Ti so pa v raznih deželah zopet imeli razna imena kaker: »reformati«, »rekolekti« in »diskalceati« ali »aljkantarinci«. Generaljni predstojnik pa je bil in ostal za vse samo eden, le za red kapucinov, ki so se ločili leta 1525. od frančiškanov, je bil dovoljen poseben generalj, ker so samostojen red, ki pa se derži ravno tistega vodila sv. Frančiška. Ke bi se torej vtegnilo kedaj zgoditi, da bi se združili tudi kapucini in frančiškani, tedaj bi ne bilo treba ne kapucinov v frančiškane in ne frančiškanov v kapucine spremenjati, ker smo vsi istega pokolenja, bratje mej seboj, sinovi istega serafinskega očeta.

Da se bo imenovano združenje prej ali slej res zgodilo, to je tudi pričakovati, saj se je že na vatikanskem občnem cerkvenem zboru mislilo na to, da bi se zedinilo vse tiste redove, ki imajo eno in isto vodilo, kaker ravno frančiškani, kapucini in konventuali, namreč tako, da bi imeli vsi skupaj le enega generala in bi se po pameti odpravile tudi druge razlike.

Ravno to je namerjal tudi rajni papež Leon XIII., pa ni izveršil; pač pa je ravno ta papež, ki je gojil posebno ljubezen do našega reda in njegovega vstanovnika, dosegel edinost med frančiškani in odpravil imena »manjši bratje redovnega spolnjevanja« ali »observanti« in pa »manjši bratje ostrejšega spolnjevanja (reformati, rekolekti in diskalceati)« ter je dal vsem skupaj ime »manjši bratje« brez posebnih dodatkov. To se je zgodilo s pismom, ki je bilo izdano 4. oktobra leta 1897. in se začne z besedami »Felicitate quadam«.

Verhovno vodstvo, ki je dobilo tedaj vlado reda v roke, pa je šlo nekoliko dalje, kaker je bila namera sv. očeta, kar se v preveliki gorečnosti le prerado in prepogosto zgodi, če tudi z najboljšim namenom; kaker sedanji papež sami odločno povdarjajo, je bilo tako tudi v našem slučaju. Generaljno vodstvo je namreč imelo želje po preveliki in neprimerni edinosti, tako, da je več pokrajin med seboj nekako siloma združilo in tako pomešalo skupaj razne samostane, v katerih so prej živeli deloma »manjši bratje redovnega«, deloma pa »ostrejšega spolnjevanja«. Teh dveh imen res da zdaj ni več bilo, ali duh je bil še prejšnji. To velja zlasti glede Italije, kjer je mnogo samostanov redovnega in ostrejšega spolnjevanja; pa tudi glede Galicije, kjer so podobne razmere.

Ali kar je vodstvo želelo, to se ni zgodilo: to mešanje ni prineslo večje edinosti, temuč je celo serca sobratov razdvajalo. Zato pa so se mnogi obračali do apostoljskega sedeža s ponižnimi prošnjami, naj bi se pomešane provincije zopet razdelile, čemer so sedanji sv. Oče tudi vstregli, ne da bi bili stem kaj skaliili edinost, doseženo po rajnem papežu Leonu XIII.

S pismom »Quo magis« pa so sveti oče vpeljali nekatere spremembe glede generaljne, provincijalne in krajevne vlade. Tako velijo, da naj ima red samo 6 generaljnih definatorjev, ne pa 12, kaker je bilo po Leonu XIII. določeno; sodijo namreč, da preveliko število svetovavcev vodstvu bolj škodi kaker koristi.

Izmej teh 6 generaljnih definatorjev imata biti 2 za italijanski, po eden pa za nemški, angleški, francoski in španski jezik. Jezik je tukaj umeti kaker papež sami pravijo za deželo ali kraljestvo, kjer se govori, kar je zlasti za Avstrijo posebne važnosti. Pri nas imamo namreč po jeziku zelo različne provincije: pet hervatskih, dve poljski, poeno slovensko, češko in italijansko,

dve nemški in tri ogerske. Vsak avstrijski frančiškan naj bo že te ali one narodnosti, bi mogel potemtakem postati generaljni definator za nemški ali italijanski jezik, ako ga le dobro zna.

Da sta za italijanski jezik določena dva definatorja, temu se ne bo čudil, kedor pomisli, da je naš red imel svoj početek v Italiji, kjer je tam tudi najbolj razširjen in ima svoj glavni sedež.

Po naredbi rajnega papeža je bil generaljni minister voljen na 12 let, po določbi Pija X. pa se imajo voliti on, kaker tudi generaljni prokurator in definatorji samo za 6 let, vendar tako, da morejo generalj, prokurator in dva izmej definatorjev za nadaljnjih 6 let voljeni biti, ako so zato pametni vzroki in dobe vsaj po dve tretjini glasov. Za tretjo izvolitev pa se mora prositi dovoljenje svetega sedeža.

Ke bi se pa zgodilo, da bi po trikratnem glasovanju bodisi generalj ali prokurator ali provincijalj še ne bil izvoljen, tedaj se more po novi določbi izbirati samo še mej dvema, in sicer tistima, ki sta pri tretjem glasovanju dobila največ glasov; kedor zdaj dobi več, tisti je izvoljen. Ke bi pa dobila oba enako število glasov, je izvoljen tisti, ki je več let v redu.

Pri volitvah ostalih predstojnikov zmagajo, ako je bilo prvo in drugo glasovanje brezuspešno, že pri tretjem tisti, ki imajo največ glasov; ke bi bilo število glasov dvema ali trem enako, gre predstojništvo starejšim v redu.

Glede okrajnih predstojnikov, varihov in svetovavcev (definatorjev) so določili sveti oče, da se imajo voliti na tri leta, kaker je bilo do zdaj v navadi. Provincijalj, varih (kustos) in dva izmej svetovavcev smejo biti tudi drugič izoljeni, ako so pametni vzroki za to, tretjič pa le z dovoljenjem svetega sedeža.

Gvardijani ali predstojniki posameznih samostanov imajo ostati v svoji službi skozi tri leta. Po teh treh letih so lahko voljeni za kak drugi samostan, če so vzroki za to, za isti samostan pa le z dovoljenjem generaljnega ministra. Za tretje triletje v istem in za četrto v kakem drugem samostanu pa se zahteva dovoljenje svetega sedeža.

Sveti oče so tudi poskerbeli in določili, kedo ima vladati red, cziroma pokrajino, ako je generalj ali provincijalj odsoten: v prvem slučaju generaljni prokurator, v drugem provincijalni kustos ali varih.

Neka sprememba ima nastopiti tudi glede častnih naslovov. V teku časa je namreč prišlo v navado, da so tisti, ki so kako

službo skozi več let hvale vredno opravljali, v nekako plačilo naslov dotične službe še nadalje obderžali, s čemer so bile v zvezi tudi neke prednosti. Zdaj je to vse odpravljeno, razen za generalja in prokuratorja, katerima ostanejo naslov in pravice skozi celo življenje, in za provincijalja, ki mu ostane čast in prednost za tri leta.

Slednjič zahtevajo sveti oče, da se imajo tudi šole primerno preurediti in konstitucije po novih določbah spopolniti.

Zè vsem tem so sedanji papež očitno pokazali, kako zelo jim je frančiškanski red pri sercu in kako po pravici zaterjujejo v ravno tem pismu, da so ga sè stanovitno ljubeznijo ljubili in ga bodo. V skerbi za napredek ravno tega reda so sami sè svojo veljavo imenovali nov generalni definatorij. Izvoljeni so sledeči:

- Generalj: p. Pacifik Monca.
 Prokurator: „ Placid Lemos.
 Definatorji: „ Frančišek Masulli.
 „ Jožef Bottaro.
 „ Peter Begley.
 „ Ludovik Antomelli.
 „ Kolumban Dreyer.
 „ Valerijan Bendes.

Ob tej priliki se pa hočemo spomniti tudi našega bivšega generalnega ministra, p. Dionizija Šulerja, ki je skozi osem let z močno roko vladal naš red, in so ga sv. oče v priznanje te njegove delavnosti povzdignili v nadškofa po naslovu nazijanškega.

Rojen je bil Schuler 22. aprila leta 1854. v vasi Šlatt pri mestu Hechingen (v deželi Hohenzollern), gimnazijo je študiral v Fuldi, 19. novembra 1871 je vstopil v red v samostanu Frauenberg pri Fuldi; svete obljube je položil 23. novembra 1875. V tem letu po kulturnem boju pregnan iz Nemčije je živel izperva v Belgiji, dalje v Epinalu na Francoskem in potem v Alzasiji in Združenih Deržavah Severne Amerike, kjer je imela njegova provincija že neketere samostane. Leta 1884. je postal definator, 1887. komisarij tamkajšnih misijonov; 1893. se je vernil v Evropo, kjer je bil kustos vlade in provincijalj skozi 9 let, 30. maja 1903 pa je bil pri generalnem kapiteljnu v Rimu izvoljen za generalnega ministra celega reda. Zares lepa versta častnih, pa seveda tudi težav in odgovornosti polnih služeb!

Škofovsko posvečenje je prejel po nalogu sv. očeta samega od njih državnega tajnika, kardinala Merry del Val v frančiškanski cerkvi sv. Antona Padovanskega v Rimu v nedeljo 5. novembra lanskega leta. Soposvečevavca sta bila dva škofa frančiškanskega reda, Mons. Döbbing, škof v Nepi in Sutri, in Mons. Ghezzi, škof v Civitâ Castellana. Vdeležilo se je slovesnosti več redovnih generalov, škofov in prelatov, pruski minister pri svetem sedežu in bavarski poslanec. Malo dni nato je nadškof mons. Šuler odšel v svojo domačo provincijo. Na god sv. Elizabete, 19. novembra, je v praznično opravljeni frančiškanski cerkvi na Frauenbergu pri Fuljdi prvič imel slovesno pontifikaljno (škofovsko) mašo. Zdaj stanovitno misli prebivati v samostanu Gorheim v Sigmaringi, kjer ga Bog ohrani še mnogo let!

P. P a c i f i k M o n c a (Monza), ki je postavljen na njegovo mesto, je bil rojen 26. januarija 1845 v Vičenci na Laškem. V frančiškanski red je vstopil 25. okt. 1864 v reformirani beneški provinciji v samostanu S. Francesco nel Deserto (sv. Frančišek v puščavi). 7. marca 1868 je bil v mašnika posvečen. Da je moral biti skozi in skozi dober redovnik, spričujejo odgovorne službe, ki mu jih je provincija nakladala. Bil je magister novincev, definator, lektor bogoslovja in skozi 6 let provincijalj.

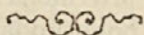
Leta 1895. pa je bil v generaljni kongregaciji v Asizu izvoljen za generaljnega prokuratorja reformatov. Po konstituciji »Felicitate quadam«, izdani 4. oktobra 1897, se je vernil v svojo provincijo, od koder je bil ko »administrator apostolicus« poslan v Skoplje v Albanijo, od koder pa se je moral zaradi zdravlja v malo mesecih verniti v domačo beneško provincijo, kjer je vstanovil kolegij misijonarjev. Spisal je tudi več pobožnih knjig v italijanskem jeziku, kaker so: »Kratka razlaga Vodila manjših bratov«, »Spomini iz življenja preč. p. Bernardina Portogruarskega« in »Deset dni duhovnih vaj«.

Sedanji papež so ga ko patrijah beneški poznali in visoko cenili; in kaker se nam piše iz Rima, je novi p. generalj res svet mož. Vse to nas napolnjuje z veselim upanjem, da bo p. Pacifik vodil red s previdnostjo in modrostjo, in v ta namen ga priporočamo tudi v molitev naših bravcev tretjerednikov.

Naposled bodi omenjena še ena za naš red posebno vesela novica. 27. novembra lanskega leta je bil mej drugimi za kardinalja izbran tudi frančiškan nadškof p. Diomede F a l k o n i o.

Rojen 20. septembra 1842 v Pescocostanzo v Abrucih je v svojem 18. letu stopil v red in šel še klerik v misijon v Zvezne Deržave v frančiškansko materino hišo v Alleghany. V mašnika ga je posvetil 4. januarija 1866 mons. Jo. Timon, prvi škof bufalovske škofije; 1871 pa je bil že poslan na otok Newfoundland (beri Njufaundlend) ko rektor škofijske cerkve, tajnik in kancelar škofije. 1882 je zapustil Harbour Grace, škofijsko mesto Njufaundlendije; naslednje leto se je vernil v Italijo ter postal provincijal svojega domače abruške redovne okrajine. 1889 je bil izvoljen za generaljnega prokuratorja reda; v juliju 1892 je postal škof mesteca Lacedonije, nekaj let nato nadškof Ačerencc in Matere. 3. avgusta 1899 je bil poslan ko apostoljski delegat v Kanado, 30. septembra 1902 pa v isti službi v Združene Deržave ko naslednik kardinala Martinellija. In zdaj po devetih letih je tudi on postal kardinal s sedežem v Rimu, kar je gotovo velika čast zanj in za ves naš red, ob enem pa dokaz, da hočejo papež Pij X. frančiškanski red povzdigniti, ne pa ponižati, kaker se je morda pred par meseci ljudem dozdevalo. Če nas pa uče orave ponižnosti, bodimo jim hvaležni; zakaj ponižnost in le ponižnost in bratovska ljubezen bo naš red v resnici povzdignila.

P. V. K.

Delovanje tretjega reda na Viču.

Z Viča se je v preteklem letu marsikaj poročalo v širni svet. Mnogo se je pisalo o društvenem življenju in delovanju, o občinskih volitvah, ki so bile pri nas zelo burne, ker smo se kosali z dvema zedinjenima sovražnikoma itd. Tu in tam se je omenilo kaj o kaki cerkveni pobožnosti. Le o tretjem redu, ki s svojim delovanjem in vplivom tukaj sega v cerkveno in socialno življenje, se ni skorej nič slišalo. Da se mu torej v tem oziru ne bo godila kakšna krivica in da se ljubi bratje in sestre v sv. Frančišku, prepričate, da tudi mi umemo duha našega sv. očaka, vam hočemo ob kratkem popisati naše delovanje. Malo, skromno številce duhovnih otrok sv. Frančiška je bilo, ko se je pred tremi leti pod voditeljstvom P. Kajetana tukaj ustanovila tretjeredniška skupščina. Vender se je takoj v začetku kazal blagodejni vpliv tretjega reda v celi župniji. Malo jih je bilo, a

zato so bili pa ti tembolj delavni, stanovitni in goreči za dobro stvar. Ni bila majhina njih naloga. Nova cerkev je zahtevala vedno kaj novih darov, prispevkov za cerkveno obleko, olepšavo itd. V novi župniji je bilo treba polagoma vpeljati razne bratovščine in pobožnosti, da se verniki napeljujejo k duhovnim vajam. Živahno se razvijajoče društveno življenje je potrebovalo vedno več moči, sotrudnikov in somišljenikov. In — čast komur čast — pri vseh teh raznih podjetjih in početjih so bili tretjeredniki vedno mej prvimi, ki so žertvovali moči in razne prispevke na altar cerkve in domovine. Moli in delaj! Potem povelju Gospodovem so se in se še ravnajo naši tretjeredniki, katerih se je zdaj nabralo v župniji že do 230. Moli! To povelje spolnjujejo posebno v cerkvi pri raznih pobožnostih. Ker imajo cerkev blizu so večinoma vsaki dan pri sv. maši. Odlok sv. očeta o večkratnem prejemanju sv. obhajila z veseljem spolnjujejo. Le tako je moglo število sv. obhajil od lanskega leta poskočiti od 16 na 27 tisoč. Imajo tudi sami svoje cerkveno petje. Zlasti ob torkih pri sv. maši prav lepo pojejo, četudi ne po notah, vendar jih je dokaj prijetno in vspodbudno slišati, kedar zapojejo katero »starih«, ki so pa po milobi in vsebini vedno le nove za uho in serce. Da je v cerkvi vse čisto, snažno in pometeno skerbo tri tretjerednice — delavke tobačne tovarne.

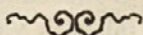
Delaj! Naši tretjeredniki in tretjerednice te zapovedi ne izveršujejo vestno le doma in po tovarnah, ampak z veseljem in odločno posegajo po delu na socialnem, društvenem polju. Gotovo bi se društveno delovanje ne bilo tukaj tako lepo razvilo, ke bi ne sodelovali tretjeredniki zlasti tretjerednice, ki imajo v raznih društvenih odsekih važne posle. Kaj doseže dobra organizacija, se je pokazalo tudi pri tukajšnji tretjeredniški skupščini, katero smo lansko leto vredili izvolivši odbor prav marljivih članov, ki vestno spolnjujejo dolžnosti svojega delokroga. Organiziranemu tretjemu redu se moramo zahvaliti, da se je ustanovila konferenca sv. Antona, ki skerbi za vboge cele župnije. Konferenca je dalje v Društvenem domu ustanovila dnevno otroško zavetjišče, kjer imajo vbogi delavski otroci v varnem zavetju modro nadzorstvo in potrebno hrano. Oskerbujejo to zavetjišče sestre tretjerednice, katere nam je poslala iz zavoda »Angelja variha« iz Šiške za mladinsko oskerbo dobro znana grofica Gabrijela Auersperg. Da more zavetjišče zma-

govati velike stroške, mnogo pripomorejo marljive sotrudnice patronata — tretjerednice.

Iz tega poročila o našem gibanju in delovanju spoznate, preljubi bratje in sestre sv. Frančiška, da tudi mi hitimo za vami in se trudimo reševati veliko nalogo vodila sv. Frančiška, neprenehoma delati za čast Božjo, za svoje in bližnjih zveličanje.

Ko smo se nekoliko pobahali, seveda ne iz slabega namena, moramo pa tudi nekoliko potožiti in poberaćiti. Znano vam je, kako lepo cerkev imamo, posvečeno sv. Antonu Pad. Res krasna je, vendar v notranjščini ji še marsikaj manjka. Posebno pogrešamo cerkvi primernih orgelj. Na praznik sv. Treh Kraljev so nam s pridiznice oznanili, da, ako bo šlo vse po sreči, se bodo še letos na god sv. Antona orglje oglasile. Kedo bi ne bil vesel te novice. Samo skerbi nas, kako bo šlo sè stroški za nje, ker je še lepa kopica dolga — osemdeset tisoč kron — za zidanje cerkve nepokrita. Naša skerb je opravičena tem bolj, ker so nas dosedanji dobrotniki in dobrotnice po naši domovini po večini že zapustili, češ, cerkev je že gotova, a najberž ne vedo, da pa še ni plačana. Res, hvala Bogu in častivcem sv. Antona, izplačalo se je že dosti, vendar nas še tarejo skerbi, zlasti ko se prikazujejo še novi stroški. Zato se obračamo še enkrat do vas, bratov in sester sv. Frančiška, in častivcev sv. Antona s ponižno prošnjo, da bi ne pozabili še na našo cerkev, ampak da bi nam nadalje pomagali nositi breme skerbi in ga olajšati po svojih močeh s prostovoljnimi prispevki za cerkev sv. Antona.

P. A. Č.

Iz Kranjske gore na Gorenjskem.

V Kranjski gori je gospod župnik Škufca že pred petindvajsetimi leti začel sprejemati svoje župljane in druge iz okolice v tretji red. Sprejetih je bilo v njegovem času 171. Neke-teri so pa tudi prestopili iz družih skupščin, ker jim je bilo bolj pripravno sem hoditi k mesečnim skupščinam. Število vseh skupaj znaša sedaj 182 udov.

Sedanji gospod župnik Andrej Krajec je za tretji red zelo vnet. Pa dognati ni mogel, je li v njegovi župniji III. red postav-

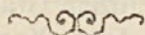
no ustanovljen ali ni. Zato se je obrnil na knezoškofijski ordinarijat v Ljubljano, dobil je potrebno dovoljenje od knezoškofijskega in redovnega provincijalata. Hotel je ljudi pripraviti na dan ustanovljenja III. reda v svoji župniji. Povabil je voditelja III. reda z Brezja, da je imel tridnevne duhovne vaje v župni cerkvi za tretjerednike in tiste, ki so želeli vstopiti. Vdeleževalo se jih je za razhodno kranjskogorsko župnijo precej obilno.

Dne 22. decembra je bila za sklep duhovnih vaj kanonično ustanovljena nova skupščina III. reda v Kranjski gori.

Vodstvo je prevzel g. župnik sam. Za prednico je bila izbrana Marija Terdina, za odbornice so bile pa imenovane: za Kranjsko goro: Marija Uderman in Alojzija Aljančič, za Podkoren: Helena Kramar, za Rut pa Marija Smolej.

Bog daj novi skupščini, da bi vsi tretjeredniki ostali zvesti pri duhovnih vajah storjenim sklepom!

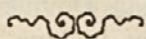
P. S. Z.

Iz mariborske skupščine 3. reda sv. Frančiška.

V baziliki Matere Milosti (Usmiljenja? *Matris Misericordiae*) v Mariboru bodo za ude 3. reda mariborske skupščine svete duhovne vaje in sicer od 2. marcija zvečer, do 6. marcija dopoldne. Ze vsem bode 16 premišljevanj, 8 nemških in 8 slovenskih. Vdeležiti se jih sme vsak, četudi ni v 3. redu sv. Frančiška.

P. Filip Benicij.

Drobfince

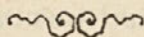
P. H. R.

V koga naj zaupam?

Ko je bil enkrat sv. Bernard težko bolan, ga popade veliko obupanje. »Nič zaslužnega za nebesa nisem do zdaj storil«, takó je zdihaval.

Prizadeval si je pa na vso moč znebiti se takih otožnih in britkih misli, ki niso dale miru njegovi žalostni duši. Molil je

tako: »Moj Bog! res je, da si ne zaslužim nebes, moji grehi so temu priča. Dve reči mi pa vlivajo v žalostno serce veliko tolažbo; prva je, da sem tvoj otrok, druga pa, da je tvoj Sin za me umerl«.

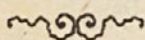

Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo rajni udje III. reda skupščine goriške: Katarina (Uršula) Drašek iz Ročinja, Jožef (Frančišek) Leban iz Šempasa, Ivan (Alozij) Brlot iz Avč, Terezija (Magdalena) Pečenko iz Gorice; svetogorske: Ana Bremer iz Loma, Jožef Jevšik iz Bat, Katarina Ternovec iz Gergarja, Marija Poljanc iz Št. Vidske gore; Uršula Kovačič iz Loma, Janez Brezavšček iz Banjšic; mariborske: Jožef Pečenik iz Svečine, Jožefa Gradišnik in Jožefa Pavlič od Sv. Križa nad Mariborom, Anton Krois in Julijana Harih iz Selnice, Marija Soršek iz Črešnjevca, Apolonija Podveršnik od Sv. Martina na Pohorju, Ana Praznik in Ivana Miklavec iz Ribnice na Pohorju, Jurij Stopar iz Laporja, Marija Weber, Urša Volavšek, Ana Kleideritsch, Ana Glauniger, Veronika Šerbela, Rozalija Ferk, Marija Eichelsberger, Terezija Veršič, Marija Zobec, Karolina Partisch, Johana Macher, Antonija Ganzer, Helena Dobaj, Elizabeta Koničnik in Urša Dorič iz Maribora, Marija Murko in Marija Mlakar od Sv. Barbare pri Vurbergu, Katarina Gojčič iz Hajdina, Jožef Stumberger in Anton Ekart od Sv. Janža na Dravske mpolju, Julijana Pinter od Sv. Primoža na Pohorju, Barbara Skralovnik iz Vuzenice, Janez Seršen iz Kaple, Jera Žajner, Marjeta Dovnik in Marija Rober od Sv. Venčesla, Marija Ferlinc in Julijana Vernik iz Jarenine, Jožefa Siegmann iz Spodnje Polskave, Marija Vidovič od Sv. Marka niže Ptuja, Elizabeta Šunko in Marjeta Rudolf iz Slivnice, Marija Gradišnik iz Lučan, Julijana Žgajner iz Tinj, Jera Teršek, Marija Dreu, Jožef Keržič, Ana Žekar, Magdalena Stihar, Marija Bohak, Štefan Greif, Alojzija Golob in Marija Kotnik iz Studenic, Jera Blazina iz Žital (glej »Cvetje« 1912 str. 28), Jera Železinger iz Ptuja, Marija Premzel iz Cirkovic, Marjeta Perc iz Prevorja, preč. g. Gregor Hrastel, župnik v Selnici, umerl 2. I. 1912, Anton Mulec, Jurij Ornig in Ana Stipar od Sv. Martina

pri Vurbergu, Ana Lenart od Sv. Lovrenca na Dravskem polju, Krančiška Kores, Alojzija Mlinarič, Julijana Jarc, Alojzija Knaflič, Anton Smonik, Marija Lovrenčič in Marija Roj iz Kamnice, Terezija Lešnik iz Hoč, Marija Žohar od Sv. Petra pri Mariboru, Neža Mihalkovič iz Ormoža, šolski sestri mariborski: Mr. Margareta Alacoque, rojena Marija Kossek, umerla 13. XII. 1911 in Mr. Mehtildis, rojena Cecilija Čepin, umerla 5. I. 1912.

Na dalje priporočajo v molitev: A. R. sebe in tri bolne osebe; M. K. bolnega mladega duhovnika; A. L. svojo družino, žive in mertve; M. A. svoje brate za spreobrnjenje, sebe za zbranost v molitvi in gorečo ljubezen do Jezusa; M. F. neko osebo za pravo spoznanje in razsvitljenje; nekedo neko osebo za vdanost v voljo božjo, za sveto poterpežljivost in srečno zadnjo uro; F. P. sebe, moža, otroke in še v več dobrih namenov; neka tretjerednica sebe, da bi jo Sv. Duh razsvetlil po priprošnji sv. Antona, in nekega grešnika za spreobrnjenje.

Zahvalo za vslišano molitev

naznanjajo: tretjerednica M. F. za veliko milost, da je bila rešena hudih skušnjav in priložnosti h grehu in je zadobila dušni mir; M. Č., da se je po nesreči, ki je obiskovala hišo v preteklem letu, spet na boljše obrnilo; J. B., da je bil v preteklem letu dvakrat rešen iz hudih zadreg in težkih skušnjav in bolezni; F. P. za zdravje in božji blagoslov in več posebnih v preteklem letu zadobljenih milosti; K. P., da se je po veliki družinski nesreči vse spet na dobro obrnilo, potem ko je bilo v ta namen več devetdnevnih opravljenih in svetih maš darovanih; neka tretjerednica, da je zadobila zdravje in dobro službo.

Za kitajski misijon

so nadalje k nam poslali: neki gospod (p. Koper) v zahvalo za prejeto veliko milost: 25 K (za odkup kitajskega dečka); Angela Rogelj iz Tersta: 10 K, Gregor Jerolič (p. Bistrica v Rožu na Koroškem): 5 K; Franc Nastran v Rudnem (p. Železniki): 2 K 50 v; neimenovana: 10 K.

Rimsko - frančiškanski koledar za leto 1912.

Mesec svečan ali februarij

1. četrtek : bl. Andrej, sp. 1. r. P. O.
2. petek : svečnica, V. O. P. O., spomin sv. križevega pota P. O. V. O.
3. sobota : bl. O. dorik, sp. 1. r., sv. Blaž, šk. m. P. O.

4. nedelja, 1. predpepel. sv. Jožef Leoniški, sp. 1. r, kapuc. P. O.
5. ponedeljek : sv. Peter Kerstnik in tovariši 1. in 3. rada. P. O.
6. torek : spomin molitve naš. Gosp. J. K., sv. Agata d. m., sv. Dorotheja, d. m.
7. sreda : bl. Anton Stronkowski, sp. 1. r.
8. četrtek : sv. Janez Matski, sp.
9. petek : bl. Egidij Marija, sp. 1. r.; sv. Apolonija, o. m.
10. sobota : sv. Skolastika, d.

11. nedelja, 2. predpepel. : prikazanje brezmadežne dev. Marije v Lurdu.
12. ponedeljek : sedem sv. vstanoviteljev reda služabnikov Marijinih (servitov).
13. torek : spomin terpljenja našega Gosp. J. K.; bl. Ivana Valeška, vd. 3 r.; bl. Viridijana, d. 3. r.
14. sreda : sv. Andrej Korzinski, šk. sv. Valentin, m.
15. četrtek : sv. Romuald op.; sv. Jovita in Favstin, m.; prenesenje trupla sv. Antona Padovanskega.
16. petek : bl. Filipa Marerijska, d. 2. r.
17. sobota : sv. Hilarij, šk. c. uč.

18. nedelja, 3. predpepel. : sv. Marcel, p. m.; sv. Simeon šk. m.
19. ponedeljek : sv. Konrad Pijacentinski, sp. 3. r. P. O.
20. torek : sv. Rajmund Penafortski, sp.
21. sreda : pepelnica; sv. Angela Meriči, d. 3. r. P. O.
22. četrtek : sv. Marjeta Kortonska, spokornica 3. r. P. O.
23. petek : spomin krone našega Gosp. J. K.; sv. Petra stol v Antiohiji.
24. sobota : prestopni dan.

25. nedelja, 1. postna : sv. Matija, ap.
26. ponedeljek : bl. Sebastijan, sp. 1. r.
27. torek : sv. Ignacij, šk. m.
28. sreda kvaterna : bl. Janez Triorski, m. 1. r.; bl. Evstokija, d. 2. r.
29. četrtek : bl. Tomaž Korski, sp. 1. r.

Opomba: P. O. pomeni popolnoma odpustek za vse verne v cerkvah in redov sv. Frančiška.

P. O. pomeni popolnoma odpustek samo za za 1., 2. in 3. red sv. Frančiška.

V. O. pomeni vesoljno odvezo s popolnoma odpustkom za 1., 2. in 3. red sv. Frančiška.

piše gramatiko svojega lastnega sestava, ki bi vtegnil biti dober. Glavna načela njegova so prava. Tako: „Wissenschaftliche Fragen lassen sich nicht durch Majoritätsbeschluss erledigen. Die Weltsprache muss möglichst international, sofort verständlich, leicht erlernbar, einheitlich, klangvoll, reich, biegsam und expressiv, eine Kultursprache und nicht ein Kauderwelsch sein. Ferner muss die historische Schreibweise beibehalten werden“. — Edini pomožni jezik, ki ima vse te lastnosti, je pač „Eulalia“. Ali glejmo dalje!

Poslednji, ki ima v tem zvezku kratko biografijo, je katoliški duhovnik dr. Alois Hartl, zdaj rektor uršulinske cerkve v Lincu. O njegovem „Perfektu“ smo nedavno že govorili. Lansko leto je začel v korist tega svojega pomožnega jezika izdajati spomina vreden časopis z nekako presplošnim imenom „Folio“; dozdej je izešlo 7 številjek. Obsegajo mariskaj zajemavnega. Tako beremo v poslednji:

„Esperientia doce. Diesmal in dem Sinne, dass ein erfahrener Mann — homine experto — spricht. Est ist der bekannte Dr. Otto Willmann in Leitmeritz. Wie nämlich „Scriptor latinus“ (Dezember 1911, Seite 2) mitteilt, hat sich derselbe in der Zeitschrift „Walhalla“ über die Perfektsprache geäußert und seine Meinung dahin ausgesprochen, eben das, was die Perfektsprache über die andern Weltsprachen erhebe, nämlich der Zusammenhang mit der natürlichen Weltsprache, d. i. der lateinischen, werde ihr gefährlich werden. Denn wie das Echte ein Feind des Nachgemachten sei, so werde die lateinische Sprache ihr Nachbild gewissermassen verschlingen. Wenn man schon genötigt sei den ganzen lateinischen Wortvorrat zu erlernen, dann liege es ja doch nahe, auch die Formen der lateinischen Grammatik dem Gedächtnisse einzuverleiben und so von der „vollkommenen“ zur vollkommeneren Sprache voranzuschreiten. Man werde durch Vermittlung der Tochter wieder zur Mutter zurückkehren.

Der erfahrene Mann wird, wie man sieht, zum Deuter der Zukunft. Ob er recht behalten wird? Wir möchten das weder bejahen noch verneinen. Aber betonen dürfen wir doch, dass die von Willmann angedeutete Gefahr sogar ein Grund mehr sein soll, sich der Perfektsprache möglichst anzunehmen. Gerade weil uns diese Sprache die Fühlung mit der lateinischen erleichtert, soll sie uns noch um so lieber sein. „Si id efficiat ille Hartlii conatus, ut ad matrem Romanam quasi revocet filiarum amatores, nihil nobis possit esse gratius“. So schliesst nach der Uebersetzung des Scriptor latinus das betreffende Gutachten Willmanns in der „Walhalla“. In der Perfektsprache ausgedrückt: Si ilconatu de Hartl effici, ut quasi revoca amatores de filias ad matre Romana, nil no pote essere mage grat.

Dalje so navedene tudi izvirne besede Willmannove iz „Walhalle“, za kar tu manjka prostora. Priznati moramo le, da je „Folio“ Willmannu prav odgovoril, ali tudi Willmann je prav Hartlovemu „Perfektu“ nasproti postavil „perfectam linguam Latinam“. V primeri sè staro latinščino je „Perfekt“ v resnici le vbog razterganec, „Imperfekt“. To čuti in vidi na prvi pogled, kedor navedena stavka latinski in perfektski zaporedoma prebere. Morda bi hotel kedo vedeti, kakšen bi bil tisti stavek v evlaliji. Po latinskem tekstu tak: „Si lé efficiénie líe Hártlioje cónátuo, u á íá mátré Rómáná quási revocánie

ioi amátórei di iai filiai, nihi nioi né poténire grátissie éni“, po perfektskem: „Si ie cónátuo Hártlioje efficiéne, u quási reyocálirei ioi amátórei di iai filiai á iá mátré Rómáná, nihi nioi né poténire grátissie éni“. (V navadnem pisanju bi se akcent, ki tu kaže dolžino samoglasnikov, seveda opuščal, prav kaker se v stari latinščini).

Razen Hartlove imamo v zvezku še dve duhovniški podobi, namreč prelata Šlajerja, ki je vstvaril „Volapük“, in benediktinca P. W. Möserja, ki imenuje svoj svetovni jezik „semilatin“. Natorno, da ne manjka dr. Zamenhofove znane podobe. Tudi dr. Peano je videti, predsednik turinske akademije „pro interlingua“, in Peter Lundström, ki je spisal na naših platnicah že naznanjeno knjižico „Pan-Arisch“, in par drugih. S članki so zastopani še razni iznajdniki in njih iznajdbe, mej njimi lg. Hošek, ki je spisal kratek člančič „Über gemeinslavische Schriftsprachen“, kjer se omenja ko drugi, ki je skušal spisati vseslovensko slovnico, hervaški duhovnik Križanić; tudi Blaža Kumerdeja in Jurija Japlja in njiju slovnice nekega menda vsem Slovenom namenjenega jezika se Hošek spominja, dasi njiju nenatisnjenih spisov ni sam videl. Namestu „Japelj“ je pomotoma natisnjeuo „Sapelj“ in podobnih tiskovnih pomot je, kaker se mi zdi, še več v tem zvezku. Tako n. pr. v versticah, ki se tičejo naše evlalije: *Hor dzens* namestu *Hor azens*.

In s tem smo prišli do tega, kar nas posebno sili to „Revue cosmoglottique“ priporočiti vsem, ki imajo kaj smisla za take reči. V tem zvezku stoji namreč tudi nekaj vvoda k slovnici pomožnega jezika evlalije; pričakovati je torej, da izide v naslednjih zvezkih cela slovnica in morda tudi kaj tekstov za vajo. Tisti, ki se vнемajo za „esperanto“ ali „ido“, pa se bodo iz teh zvezkov menda lahko prepričali, kako težko je misliti, da se ta ali oni (ido ali esperanto) kedaj splošno sprejme.

Lurška Mati božja. Nabožne pesmi v spomin in proslavo 50letnice prikazovanj brezmadežne Device v Lurdu 11. svečana 1858—1908. Uglasbil Franc Miglič, organist pri Sv. Križu pri Litiji na Kranjskem. Cena 1 K. Prodaja Kat. Bukvarna v Ljubljani in gospod skladatelj. —

Skladbe, zložene v priprostem pa lepem slogu, so kaj blagglasne; peyci jih bodo z veseljem prepevali, verniki radi poslušali. Dajte nam le še mnogo takih pesmi in cerkveno petje bo lepo napredovalo. Tiskovno pomoto v 4. št. vsak pevovodja lahko popravi. „Magnificat“ ima nekoliko nevkretno podstavljeno besedilo in tudi melodija pervega tonovega načina je izvedena pomanjkljivo. Namenoma?! Ali — dobra stvar se sama priporoča. Kupite in prepevajte!

P. A. V.

Priseróna hvala

ljubim naročnikom, ki so nam hitro poslali naročnino še posebno tistim, ki so po svoji moči blagovoljno kaj dodali. Ostale prijatele prosimo, da bi se podvizarli; tudi, kateri se niso že nekaj let, naj bi se nas prijazno spomnili.